

چکیده

اغلب واحدهای مسکونی جدید در بافت‌های قدیمی شهری، فاقد حس تعلق به مکان و هویت مشخص هستند. محله‌های شهری باتوجه به خاطرات فردی و جمعی در ذهن شهروندان منطقه جایگاه ویژه‌ای دارند. ازاین‌رو، مفهوم سکونت و شکل‌گیری آن در رابطه انسان با مکان، با برآورده شدن نیازها و رفتارهای انسان ارتباط تنگاتنگی دارد. دراین رابطه هویت به مثابه بخشی از احراز حس بودن و تعلق از ضرورت‌هایی می‌باشد که لازم است در طراحی محیط‌های سکونتی مورد توجه قرارگیرد. این پژوهش به بازشناسی الگوهای معماری بافت قدیمی و خاطره جمعی و حس تعلق ساکنین در احیای خانه‌ها و بناهای قدیمی باارزش ساغریسازان می‌پردازد. پرسش این پژوهش حول این محور قرار دارد: چگونه می‌توان باتوجه به نوسازی و ایجاد بناهای جدید مسکونی در بافت باارزش معماری ساغریسازان - که به لحاظ مسائل شهری و اجتماعی اجتناب‌ناپذیر می‌باشد - هویت آن حفظ و استمرار یابد؟ محوریت این تحقیق برگرفته از این فرض است که: استمرار و حفظ هویت کلیت بافت ساغریسازان به نحوه استفاده از الگوهای معماری خانه‌های قدیمی - شامل هندسه، تناسبات، مصالح، بافت، شکل، فرم و ساختار - در بناهای جدید ارتباط دارد. هدف از این تحقیق یافتن پیشنهادات عملی برای افزایش کیفیت در بافتهای قدیمی باارزش است؛ و از آنجاکه تبیین کیفی عوامل و محورهای محیطی جهت حصول به پیشنهادات اجرایی است، لذا روش تحقیق در این پژوهش توصیفی - تحلیلی و کسب اطلاعات از طریق منابع کتابخانه‌ای صورت پذیرفته است. برای بررسی خانه‌ها و بناهای بومی مورد مطالعه، پرسشنامه سنجش شاخصها تهیه و تنظیم و در بین ۴۷ ساکنین این بافت قدیمی توزیع گردید و اطلاعات جمع‌آوری شده با نرم افزار SPSS تحلیل شدند. دراین مرحله جدول فرآوانی میزان پاسخگویی شهروندان به پرسش‌های درون پرسشنامه جهت مقایسه ضرایب معیارهای زوجی توسط نرم افزار SPSS صورت پذیرفت و در جدول نه کمیته ساعتی، مقایسه دودویی و زوجی شاخصها ضریب امتیاز تعیین گردید، درنهایت مقایسه‌هایی را بین معیارها و زیرمعیارهای تصمیم‌گیری انجام داده و ضرایب آنها را نسبت به یکدیگر در نرم افزار Expert Choice تعیین و پس از شناسایی شاخص‌های ارزیابی هویتی و معیارهای کلی و زیرمعیارهای سنجش آنها با استفاده از فرایند سلسله مراتبی AHP صورت پذیرفت. ارزیابی نتایج حاکی از وابستگی معنادار ساکنین در واحدهای مسکونی قدیمی، نسبت به آپارتمان‌سازی‌های جدید در مرحله ساغریسازان است. از جمله علل این قضیه عبارتند از: مشکلات اقتصادی و زیرساختی موجود در بافت قدیم، یکنواختی محیط و بلندمرتبه‌سازی، عدم رعایت الگوهای معماری در ساخت و ساز جدید، فقدان حس زندگی جمعی، مهاجرپذیری، فقدان خاطرات جمعی در آپارتمان نشینی، عدم انس با محیط، تغییر نگرش مردم به زندگی.